

KUTSADURA ATMOSFERIKOAREN KIMIKA

3. UNITATE DIDAKTIKOAREN ARIKETAK

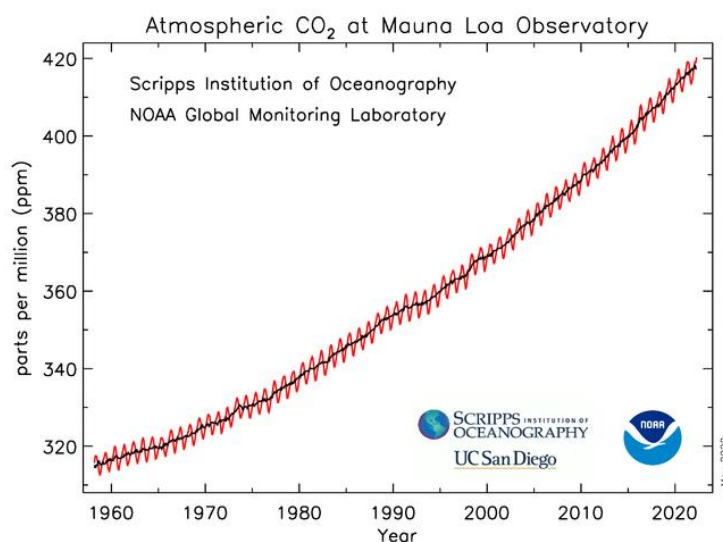
1 ARIKETA. Zientzialari batzuek diotenez, azken 50 urteetan gure planetaren ozeanoetako azaleko ur-geruzaren batez besteko temperatura 15,0°C-tik 15,5°C-ra igo da. Igoera horrek atmosferaren karbono dioxidoaren (CO₂) kontzentrazioa igotzea eragin du, temperatura altuetan disolbagarritasuna txikitzearen ondorioz.

a) Kalkulatu CO₂-aren kontzentrazioaren aldaketa 0,5°C-ko igoera horren ondorioz. Adierazi emaitza ehunekoetan. Suposa ezazu Itsasoko urak ur puruaren ezaugarriak eta jokaera dituela.

b) Aurreko ataleko emaitzetatik abiatuta, hurrengo galderaren inguruko hausnarketa sakon bat egin: CO₂-aren gehikuntza batez ere ozeanoen berotzearen ondorio delako iritziari eutsi al dakioke? Arrazoituz zure erantzuna.

$$\ln \frac{H_{CO_2}(T_2)}{H_{CO_2}(T_1)} = \frac{\Delta H}{R} \left(\frac{1}{T_1} - \frac{1}{T_2} \right)$$

DATUAK: $H_{CO_2} = 4,5 \cdot 10^{-2} \text{ M atm}^{-1}$ temperatura 15°C-koa denean; $\Delta H = -20,4 \cdot 10^3 \text{ J mol}^{-1}$; $R = 8,321 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$

Irudia 1. Hileko batez besteko karbono dioxidoa, Hawaiiko Mauna Loa behatokian neurtuta.

Iturria: [NOAA-n domeinu publikoan argitaratutako irudia \[1\]](#).

2 ARIKETA. Kontuan izanda karbono dioxidoaren (CO_2) disoziazioa uretan eta azido karbonikoaren ondorengo hidrolisia azido diprotiko gisa eta erreazio horien abiadura-konstanteak $K_1 = 4.4 \cdot 10^{-7}$ eta $K_2 = 4.7 \cdot 10^{-11}$ direla, lor ezazu Henry-ren legearen H_{ef} koefiziente eraginkor bat uretan gertatzen den CO_2 konposatuaren disoluziorako honako adierazpen hau betetzen duena:

$$[\text{CO}_2(\text{aq})_{\text{tot}}] = H_{\text{ef}} P_{\text{CO}_2}$$

Horrez gain, egiazta ezazu $H_{\text{ef}}(\text{CO}_2) > H(\text{CO}_2)$.

3 ARIKETA. Kalkula ezazu hurrengo konposatuen kontzentrazioa orekan daudenean uretan:

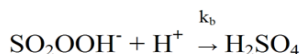
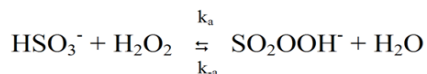
- 1 ppb_v H_2O_2 , gas-fasean dagoena, guztizko presioa 1 atm-koa delarik.
- 80 ppb_v O_3 , gas-fasean dagoena, guztizko presioa 1 atm-koa delarik.

DATUAK: $K_H(\text{H}_2\text{O}_2)$ 25°C-ko temperaturan = $7,5 \cdot 10^4 \text{ mol L}^{-1}\text{atm}^{-1}$; $K_H(\text{O}_3)$ 25°C-ko temperaturan = $0,0113 \text{ mol L}^{-1}\text{atm}^{-1}$

4 ARIKETA. Kalkula ezazu euri-uraren pH-a kutsatuta dagoen aire-masa batekin orekan dagoenean. Aire-masa horrek sufre dioxidoa (SO_2) dauka ta horren kontzentrazioa 0,1 ppm_v ingurukoa da.

DATUAK: $K_H(\text{SO}_2) = 1 \text{ mol L}^{-1}\text{atm}^{-1}$; $P = 1 \text{ atm}$; $K_{a1} = 1,72 \cdot 10^{-2}$

5 ARIKETA. H_2O_2 -ak berehala oxidatzen du Sufrea S(IV)-ra disoluzioan, $\text{SO}_2\text{H}_2\text{O}$, HSO_3^- eta SO_3^{2-} espezieetako edozeini erasoz, baina erreazioerik azkarrena eta nagusitzen dena bisulfitoarekiko erreazioa da. Bere mekanismoa guztiz argituta ez badago ere, hurrengo urratsen bidez deskriba daiteke:

Mekanismo hau kontuan izanda, froga ezazu S(IV)-aren oxidazio abiadura fase urtsuan pH-arekiko independentea dela.